

A Study of Indicative Behavior and Training Method of Honesty in Elementary Students of National Universities' Demonstration Schools

พฤติกรรมบ่งชี้และวิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์
สำหรับนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

Parnwad Korwatana* and Kirati Khuvasanond

ปานวาด กอวัฒนา* และ กิริติ คูวานอนด

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University

ภาคหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Corresponding author: parnwadk@hotmail.com

Received July 20, 2021 ■ Revised October 29, 2021 ■ Accepted November 16, 2021 ■ Published February 4, 2022

Abstract

This research aims to study the behavioral indicators for honesty of primary school students under autonomous universities and to study the methods of cultivating honesty in primary school students of schools affiliated with autonomous universities. Quantitative and qualitative methods were both used to collect data from 210 participants consisting of school administrators, grades 1-6 homeroom teachers, and grades 1-6 students. Research tools were a questionnaire, interviews, and group discussions. Descriptive statistics and content analysis were used for data analysis.

The results showed that Grade 1-6 students had a point of view, attitude, and behavioral indication and the meaning of honesty in the same way. They differed in the behavior of expression, knowledge and experience gained in the field of cultivating and promoting honesty among students. The homeroom teacher has instilled and fostering honesty among students by teaching honesty through homeroom, honoring and admiring students, honest outsiders, being a role model for students, instilling honesty through teaching in responsible subjects, assigning students to practice honesty or use it in daily life, assigning students to brainstorm ideas on situations, issues, or news and having students act through simulated or fictional situations.

Keywords: Honesty, Honesty instilling, Honesty teaching method

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมบ่งชี้ความซื่อสัตย์ของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามความเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน และ 2) วิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มจากอาจารย์ผู้บริหาร อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 รวมจำนวน 210 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมบ่งชี้ความซื่อสัตย์ของนักเรียนประถมศึกษา มีมุมมอง ทักษะและความหมายที่ใกล้เคียงกัน โดยแตกต่างกันที่พฤติกรรมในการแสดงออก ความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับในด้านการปลูกฝัง และส่งเสริมความซื่อสัตย์ วิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษา โดยอาจารย์ประจำชั้นมีการปลูกฝัง โดยสอนผ่านการโฮมรูม ยกย่องชื่นชมนักเรียนและบุคคลภายนอกที่มีความซื่อสัตย์ และการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ มอบหมายให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ระดมความคิดเห็นต่อสถานการณ์หรือข่าวสาร ได้ปฏิบัติผ่านสถานการณ์จำลองหรือเหตุการณ์สมมติ

คำสำคัญ: ความซื่อสัตย์, การอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์, วิธีการสอนความซื่อสัตย์

■ บทนำ (Introduction)

นักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย เป็นนักเรียนที่เติบโตท่ามกลางสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลง ไปตามกาลเวลา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา และด้านเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลอารยธรรมตะวันตก ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบครอบครัว ระบบการปกครองที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้สังคมไทยในยุคปัจจุบัน มีอัตราการแข่งขันที่สูงขึ้น

อีกทั้งสังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวัตถุ กล่าวคือ คนไทยหันมานิยมวัตถุ นิยมความหรูหรา ฟุ่มเฟือย ให้ความสำคัญกับเงิน วัตถุนานะทางสังคม ตลอดจนยอมรับวิธีการทางลัดที่ไม่เหมาะสมในหนทางไปสู่การประสบความสำเร็จ ส่งผลให้เกิดความเสื่อมด้านจิตใจ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น เกิดการแข่งขัน เกิดการเอาเปรียบ ไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม การเบียดเบียนผู้อื่น มีการทุจริต คอร์รัปชันที่หนาเป็นห่อ คือ เยาวชนของชาติหรือนักเรียนเริ่มมีพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่นเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็กทำให้อนาคตสังคมของประเทศไทยจะมีความน่าอยู่ ลดน้อยลง

ในขณะที่ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA Poll, 2016) ได้สำรวจความคิดเห็นจากประชาชน จำนวน 2,166 คน เกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย พบว่า ประเด็นปัญหาวิกฤตทางด้านคุณธรรมที่มีความรุนแรงในสังคมไทยมากที่สุด คือ ปัญหาความซื่อสัตย์ สุจริต การทุจริต คอร์รัปชัน ในส่วนของคุณธรรมที่เยาวชนไทยควรได้รับการปลูกฝังมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ สุจริต และรัฐบาลควรส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับประชาชนด้านความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด นอกจากนี้ ผลสำรวจพบว่า หลักคุณธรรม 3 ประการที่ประชาชนยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตเป็นส่วนใหญ่ คือ การยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งสถาบันเอบแคโพลได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการคอร์รัปชันของคนไทยในภาคส่วนต่างๆ พบว่า ในวงการการศึกษาเคยลอกการบ้าน รายงาน ร้อยละ 92.4 และลอกคำตอบ แอบดูคำตอบขณะสอบ ร้อยละ 74.9 (Watanachai, 2014) ตลอดจนในระยะหลังจนถึงปัจจุบัน ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการกระทำของเด็กและเยาวชนส่วนมาก เป็นการกระทำที่แสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์ อาทิ พุดบด ปลอมลายเซ็น ลอกการบ้าน จ้างเพื่อนให้ทำการบ้าน รายงาน ลักขโมยทุจริตในการสอบ แอบอ้างคำพูดบุคคลอื่น ไม่รักษาคำพูด ดังที่ กฤตรินทร์ นิมทองคำ (Nimthongkham, 1999) ได้ทำวิจัยสำรวจนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเซนโยเซฟคอนเวนต์ พบว่า มีปัญหาความซื่อสัตย์ในด้านต่างๆ คือ คัดลอกงานเพื่อน ทุจริตในการสอบ กล่าวเท็จ ลักขโมย เอาเปรียบผู้อื่น ไม่ตรงต่อเวลา และไม่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับ

มอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ บุญยฤทธิ์ มิทราวงศ์ (Mitraawong, 2003) ที่ได้ทำรายงานการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเขวาสินรินทร์ อำเภอกोสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีปัญหา มีพฤติกรรม โกหก มาสาย ไม่ตรงเวลา ลักขโมย หรือ หยิบของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต นอกจากนี้ มีความสอดคล้องกับบทความ “เรื่องใหญ่! เด็กไม่ซื่อสัตย์” ของ สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ อาจารย์จากสาขาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (Kajonrungsilp, 2007) ที่อธิบายว่า ประเทศไทยกำลังมีปัญหามากในเรื่องของความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งส่งผลให้เกิดการทุจริต คอร์รัปชัน มาเป็นระยะเวลานานจนถึงปัจจุบัน หากยังไม่สามารถปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ให้กับเยาวชนในสังคมไทยได้ รวมทั้งสังคม ชุมชน บ้าน โรงเรียน ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ และส่งเสริมให้คนมีความซื่อสัตย์แล้ว ในอนาคตประเทศไทยจะพบกับปัญหาความซื่อสัตย์ที่สูงขึ้น ส่งผลให้สังคมของเราไม่ใช่สังคมที่น่าอยู่

จากเหตุผลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยพบปัญหาเรื่องความซื่อสัตย์ในสังคมมาอย่างยาวนาน ต่อเนื่อง และฝังรากลึกจนเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมด้านอื่นๆ ตามมา ขณะเดียวกันความซื่อสัตย์มีความสำคัญในการเป็นคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคนในสังคม ดังนั้น นักเรียนทุกคนควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความซื่อสัตย์ตั้งแต่เยาว์วัย เนื่องจากการเสริมสร้างความซื่อสัตย์ตั้งแต่ในวัยเด็ก จะส่งผลต่อการมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Piaget (1932) ที่กล่าวว่า วัยเด็กเป็นวัยของการวางรากฐานพฤติกรรม และบุคลิกภาพที่ต้องการให้แก่เด็ก จึงสามารถกล่าวได้ว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ตั้งแต่ในวัยเด็ก เป็นการเตรียมพร้อมให้ผู้เรียนออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และไม่เป็นภาระให้กับคนในสังคม นอกจากนี้ Kohlberg (1964) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยศึกษาตามแนวทฤษฎีของ Piaget แล้วพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ส่วนมากไม่ได้บรรลุถึงขั้นสูงสุดเมื่ออายุ 10 ปี แต่จะมีพัฒนาการอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี ซึ่ง Kohlberg เชื่อว่า การบรรลุนิติภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้น จะแสดงออกทางการให้เหตุผลทางจริยธรรม และไมขึ้นอยู่กับเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่ง แต่เป็นเหตุผลที่ลึกซึ้งบริสุทธิ์ โดยการที่คนจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมมากหรือน้อยนั้น ล้วนแล้วแต่เกิดจากความสามารถทางสติปัญญา และการที่ได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือเข้าใจประสบการณ์เก่าได้ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด และเหตุผลในการสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับตนเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ความซื่อสัตย์ของนักเรียน ประถมศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามความเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน
2. เพื่อศึกษาวิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ โดยได้ทำการศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประเภท พฤติกรรมบ่งชี้ และกระบวนการเสริมสร้างความซื่อสัตย์ โดยพบว่า ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะนิสัยที่ทุกคนพึงมี เพราะมีความสำคัญต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งทำให้ตนเองรู้สึกสงบ ตลอดจนส่งเสริมให้เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ อันจะทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้า และคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้ถึงความซื่อสัตย์ประกอบไปด้วย 6 พฤติกรรม ได้แก่ 1) ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละเอียด และเกรงกลัวต่อความผิด 2) ไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้อง ไม่คดโกง และหลอกลวงผู้อื่น 3) ไม่ถือเอาของบุคคลอื่นหรือผลงานผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 4) พูดความจริง ไม่พูดเท็จ 5) ปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนเองตั้งใจ และ 6) รักษาคำพูดต่อผู้อื่น (Ministry of Education, 2010; Bunchongkien, 1982; Department of Academic Affairs, Ministry of Education, 1982; Chichang, 1993; Bunsawang, 2000; Sithongwattana, 2006; Ministry of Education, 2008; Rose-Ackerman, 2011; Khalil, 2004; Carr, 2014)

จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษา สังเคราะห์กระบวนการ และแนวทางในการส่งเสริมความซื่อสัตย์ จากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ที่จริยธรรมของเด็กจะนับถือกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล เครื่องวัดตามคำบอกกล่าวของผู้ที่มีอายุมากกว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของ Bandura ที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ โดยเลียนแบบจากตัวแบบ (Learning Through Modeling) ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของ Kohlberg ที่พบว่า สติปัญญาของแต่ละบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม และทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำของ Skinner ที่พฤติกรรมแสดงออกขึ้นอยู่กับเสริมแรงหรือการมีสิ่งเร้า สามารถอธิบายถึงกระบวนการเสริมสร้าง ความซื่อสัตย์ให้กับบุคคลได้ คือ การเรียนรู้ความซื่อสัตย์เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลและสิ่งแวดล้อม ผ่านการสังเกตพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของบุคคลที่ตนสนใจแล้วได้รับการเสริมแรง ส่งผลให้ผู้ศึกษามีแนวโน้มที่จะทำตามพฤติกรรมนั้น ในขณะเดียวกันหากผู้ศึกษาเห็นต้นแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่ซื่อสัตย์แล้วได้รับการลงโทษ

ผู้ศึกษาจะไม่ประพฤติตนตามพฤติกรรมนั้น ทั้งนี้การที่ผู้ศึกษาจะรับข้อมูลพฤติกรรมมาปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ นั้น ผู้ศึกษาได้มีการคิด พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ตลอดจนสามารถอธิบายถึงเหตุและผลของการกระทำนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งคาดการณ์ว่าการกระทำนั้นจะส่งผลดีหรือผลเสียต่อชีวิตอย่างไรด้วย

นอกจากนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (Office of the National Anti-Corruption Commission, 2003) ได้กำหนด 10 มาตรการ สำคัญในการเสริมสร้างค่านิยมที่ดี ในความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชน ในสถานศึกษา คือ 1) ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักในความสำคัญของการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา 2) กระตุ้นเตือน และส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ทุกคนได้ตระหนักในความสำคัญและถือเป็นหน้าที่ในการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา 3) ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างรูปแบบและดำเนินการให้มีการอยู่ร่วมกัน 4) พัฒนาและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ดำเนินการในกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตตามวิธีการและขั้นตอนของการสร้างทัศนคติค่านิยม 5) ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้สภาพชีวิตและสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวม 6) ครูอาจารย์ทุกคนควรจะได้สอดแทรกเพื่อสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตในระหว่างการสอน 7) เสริมสร้างคุณธรรมข้ออื่นๆ ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนพร้อมกันไปกับการเสริมสร้างคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์ 8) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมที่จะมีผลต่อการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต 9) ขอความร่วมมือสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต และ 10) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งหลายก่อนที่จะเกิดขึ้น

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลลักษณะวัยประถมศึกษา พบว่า ในด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กในวัยนี้จะนับถือกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยเด็กจะนับถือกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดตามคำบอกกล่าวของผู้ที่มีอายุมากกว่า แต่เมื่อเริ่มโตขึ้นเด็กจะเห็นว่า กฎเกณฑ์เป็นข้อตกลงระหว่างคนสองคนขึ้นไป สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีความซื่อสัตย์ การเรียนรู้ การปลูกฝังจริยธรรม และลักษณะวัยประถมศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

Figure 1 Conceptual framework
กรอบแนวคิดการวิจัย

■ วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 4 โรงเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีสุ่มแบบง่าย ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (มอดินแดง) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน 2) คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คือ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายกิจการนักเรียน 8 คน 3) อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 126 คน และ 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 4 โรงเรียน จำนวน 72 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์ การวิจัยในครั้งนี้มีแบบสัมภาษณ์ 3 ชุด ที่ใช้ในการดำเนินการเก็บข้อมูล คือ ชุดที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน ชุดที่ 2 คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คือ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายกิจการนักเรียน 8 คน และ ชุดที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนละ 3 คนต่อชั้น ของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 4 โรงเรียน จำนวน 72 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน

2.2 แบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้มีแบบสอบถาม 3 ชุด ที่ใช้ในการดำเนินการเก็บข้อมูล คือ ชุดที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน ชุดที่ 2 คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คือ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายกิจการนักเรียน 8 คน และ ชุดที่ 3 อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 126 คน รวมทั้งสิ้น 138 คน

2.3 แบบสนทนากลุ่มการวิจัยในครั้งนี้มีการสนทนากลุ่ม 1 ครั้ง ที่ใช้ในการดำเนินการเก็บข้อมูลคือ อาจารย์ประจำชั้นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนละ 2 คนต่อชั้น จำนวน 48 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ คือ เป็นกรณีที่น่าสนใจ กล่าวคือ เป็นเหตุการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยเกิดขึ้น พบเจอน้อยครั้ง หรือเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนละ 3 คนต่อชั้น จำนวน 72 คน ที่ได้จากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

3.2 สนทนากลุ่มกับอาจารย์ประจำชั้นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนละ 2 คนต่อชั้น จำนวน 48 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ คือ เป็นกรณีที่น่าสนใจ กล่าวคือ เป็นเหตุการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยเกิดขึ้น พบเจอน้อยครั้ง หรือเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก

3.3 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน และ สัมภาษณ์ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักเรียนทั้ง 4 โรงเรียน จำนวน 8 คน

3.4 ส่งแบบสอบถามการศึกษาวิธีการอบรมเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ด้วยตนเอง ทางออนไลน์ และทางไปรษณีย์ พร้อมนัดวันขอรับแบบสอบถามคืน จำนวน 138 ชุด ได้คืนมา 86 ชุด คิดเป็นร้อยละ 62.32

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีประเด็นข้อมูลพฤติกรรม

ตัวบ่งชี้ ความซื่อสัตย์ ข้อมูลปัญหาความซื่อสัตย์ที่พบ และวิธีการแก้ปัญหา ข้อมูลแนวคิดและวิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสมในระดับชั้นนั้น ข้อมูลพัฒนาการทางจริยธรรมในด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในระดับชั้นนั้น โดยมีวิธีการแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ 1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 หรือวัยเด็กตอนกลาง 2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 หรือวัยเด็กตอนปลาย และ 3) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 หรือวัยรุ่นตอนต้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลรวบรวมเป็นความเรียงในประเด็นที่สำคัญ เรียบเรียงพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์ ปัญหาที่พบและวิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์จากมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุด ตลอดจนเปรียบเทียบในแต่ละระดับชั้นและช่วงวัยถึงปัญหาที่พบ วิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ การแก้ปัญหาความซื่อสัตย์ และพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการศึกษาวิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน โดยนำเสนอค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และรวบรวมข้อมูลพฤติกรรม ตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์ วิธีการอบรม บ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษา

ในระดับชั้นนั้น ปัญหาความซื่อสัตย์ที่พบ สภาพ และวิธีการปลูกฝังความซื่อสัตย์ที่เหมาะสมกับช่วงชั้น ช่วงวัย และอายุของนักเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง จากทฤษฎีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรมของ สุรางค์ คุ้มตระกูล (Khootrakun, 1990) เพียเจต์ (Piaget, 1932) ชิกมุนด์ ฟรอยด์ (Freud, 1856-1963) และอีริกสัน (Erikson, 1902-1994) คือ 1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 หรือวัยเด็กตอนกลาง 2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 หรือวัยเด็กตอนปลาย และ 3) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 หรือวัยรุ่นตอนต้น ในส่วนของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยรวบรวมประเด็นที่สำคัญและเรียบเรียงความถี่จากมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Results)

ผลการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น

1. จากการวิจัยด้านพฤติกรรมบ่งชี้ความซื่อสัตย์ของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามความเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน พบว่า นักเรียนประถมศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความเข้าใจถึงความซื่อสัตย์ และอธิบายถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ แตกต่างกันตามช่วงวัย ดัง Table 1

Table 1 Show the definition and act of honesty classified by educational level

ตารางแสดงความหมายของความซื่อสัตย์และการกระทำที่แสดงถึงความซื่อสัตย์โดยจำแนกตามระดับชั้น

หัวข้อ	ระดับชั้น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-2 หรือ วัยเด็กตอนกลาง	ระดับชั้น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3-4 หรือ วัยเด็กตอนปลาย	ระดับชั้น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5-6 หรือ วัยรุ่นตอนต้น
ความหมายของ ความซื่อสัตย์	การพูดความจริง ไม่พูดปด ไม่นำของของบุคคลอื่นมาเป็นของ ตนเอง ทั้งเงิน และสิ่งของ รวมทั้ง กล้ายอมรับในการกระทำของตน ถึงแม้ว่าการกระทำนั้นจะผิดก็ตาม	การเป็นคนดี มีความประพฤติดี ไม่กล่าวเท็จ ไม่นำของของบุคคล อื่นมาเป็นของตนเอง ไม่ลักขโมย ลักทรัพย์ของบุคคลอื่น ไม่คดโกง มีความจริงใจให้กับบุคคลอื่น กล้ายอมรับผิดในการกระทำของ ตนเอง รวมทั้งไม่ผิดสัญญา และ ไม่พูดจาให้ร้ายบุคคลอื่น	การพูดความจริง ไม่กล่าวเท็จ การรักษาคำพูดโดยสามารถทำตาม สิ่งที่ตนเองตั้งใจไว้ มีการกระทำที่ ตรงไปตรงมา ยึดมั่นในความถูกต้อง เป็นสำคัญ ไม่ลักขโมยของผู้อื่น มาเป็นของตนเอง ไม่คดโกง มีจิตใจ ที่บริสุทธิ์ ไม่คิดทำร้ายผู้อื่นทั้งทาง กาย วาจา และใจ สามารถเชื่อใจได้ รวมทั้งมีความจงรักภักดี ไม่คิดทรยศ ต่อผู้มีพระคุณ
การกระทำที่แสดงถึง ความซื่อสัตย์	การไม่นำของของบุคคลอื่นมาเป็น ของตนเอง หากพบของที่ไม่ใช่ของ ตนเองให้นำไปให้อาจารย์ หรือ ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อตามหาเจ้าของ รวมทั้งควรพูดความจริง และ ไม่กล่าวข้อมูลเท็จ	การไม่โกหก ไม่ลักขโมยของผู้อื่น รักษาสัญญาในคำพูดของตนเอง ไม่นำของ หรือ เงิน ของบุคคลอื่น ที่พบเจอมาเป็นของตนเอง ถ้ารับผิดชอบเมื่อตนทำผิด ไม่พูดจา ให้ร้ายต่อบุคคลอื่น หรือทำให้ บุคคลอื่นเสื่อมเสีย	การยึดมั่นในความจริง ไม่พูดโกหก ผู้อื่น กล่าวแต่สิ่งที่เป็นจริง ไม่ลอก ข้อสอบ และการบ้าน ไม่นำสิ่งของ หรือเงินของบุคคลอื่นมาเป็นของ ตนเอง ไม่คดโกง สามารถรักษา สัญญาที่ไว้ให้กับผู้อื่นได้อย่าง เคร่งครัด

Table 1 Show the definition and act of honesty classified by educational level (cont.)

ตารางแสดงความหมายของความซื่อสัตย์และการกระทำที่แสดงถึงความซื่อสัตย์โดยจำแนกตามระดับชั้น

หัวข้อ	ระดับชั้น	นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-2 หรือ วัยเด็กตอนกลาง	นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3-4 หรือ วัยเด็กตอนปลาย	นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5-6 หรือ วัยรุ่นตอนต้น
			รวมทั้งไม่นำความลับไปบอก คนอื่น ทำการบ้านให้ครบตามที่ ได้รับมอบหมาย และส่งงานให้ ตรงเวลาสม่ำเสมอ	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่ทำร้ายผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ ปฏิบัติตัวเป็นคนดี ทั้งต่อหน้า และลับหลัง ไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน และช่วยเหลือบุคคล อื่นในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม

ในด้านมุมมองของอาจารย์ผู้บริหาร และอาจารย์ประจำชั้น
นั้นมีทัศนคติด้านพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์โดยอธิบายว่า
ความซื่อสัตย์ หมายถึง การไม่คดโกง ไม่เห็นแก่ผลประโยชน์
ส่วนตนและพวกพ้อง การกระทำที่ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ยัด
เอาสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมากล่าวอ้างเป็นของตน การไม่
กล่าวเท็จ เกรงครัดต่อการกล่าวความจริง ไม่คิดแสวงหาผล
ประโยชน์ด้วยการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือขัดแย้งกับคุณธรรม และ
ศีลธรรมของสังคม

2. วิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียน
ประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
พบว่าอาจารย์ประจำชั้นมีวิธีการปลูกฝังมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด
ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ สอนความซื่อสัตย์ผ่านการโฮมรูม อันดับที่ 2

คือ ยกย่อง ชื่นชม นักเรียนที่มีความซื่อสัตย์ อันดับที่ 3 คือ
ยกตัวอย่างบุคคลภายนอกที่มีความซื่อสัตย์ที่รู้จักกันในสังคม
อันดับที่ 4 คือ เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน อันดับที่ 5 คือ ปลูกฝัง
ความซื่อสัตย์ผ่านการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ อันดับที่ 6
คือ มอบหมายให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้านความซื่อสัตย์หรือ
นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันดับที่ 7 คือ ให้นักเรียนระดมความคิด
เห็นต่อสถานการณ์ ประเด็นหรือข่าว และอันดับที่ 8 คือ ให้นักเรียน
ได้ปฏิบัติผ่านสถานการณ์จำลองหรือเหตุการณ์สมมติ

ในส่วน of นักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังและส่งเสริม
ความซื่อสัตย์จากอาจารย์ประจำชั้น มีรายละเอียดที่จำแนกตาม
ระดับชั้นและตามหัวข้อ ดัง Table 2

Table 2 Show the teaching methods of honesty in homeroom classes, in other school classes, and student's demand of teaching methods classified by educational level

ตารางแสดงลักษณะการสอนเรื่องความซื่อสัตย์ในคาบโฮมรูมในรายวิชาต่างๆ และวิธีการที่นักเรียนอยากให้คุณครูสอน
จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	ลักษณะการสอน	การสอน ในคาบโฮมรูม	การสอน ในรายวิชาต่างๆ	วิธีการที่นักเรียน อยากให้คุณครูสอน
ระดับชั้น ป.1-2		ใช้การอบรมสั่งสอน อธิบายให้ นักเรียนเข้าใจ	-	การเล่านิทาน การแสดงละคร มีการยกตัวอย่างให้เห็นภาพชัดเจน มากยิ่งขึ้น
ระดับชั้น ป.3-4		ใช้การอบรมสั่งสอน ชี้แนะ แนวทาง ให้นักเรียนเข้าใจ	สอดแทรกในรายวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทย พระพุทธศาสนา และ หน้าที่พลเมือง	การเล่านิทาน การแสดงละคร ให้มีการยกตัวอย่าง และสร้าง สถานการณ์จำลองที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และอยาก ให้สอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการ ทบทวนความรู้ ความเข้าใจที่คงทน

Table 2 Show the teaching methods of honesty in homeroom classes, in other school classes, and student's demand of teaching methods classified by educational level (cont.)

ตารางแสดงลักษณะการสอนเรื่องความซื่อสัตย์ในคาบโฮมรูมในรายวิชาต่างๆ และวิธีการที่นักเรียนอยากให้ครูสอน
จำแนกตามระดับชั้น

ลักษณะการสอน ระดับชั้น	การสอน ในคาบโฮมรูม	การสอน ในรายวิชาต่างๆ	วิธีการที่นักเรียน อยากให้ครูสอน
ระดับชั้น ป.5-6	ใช้การอบรมสั่งสอน อธิบาย ชี้แนะแนวทางให้นักเรียนเข้าใจ	มีการสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ ผ่านเรื่องราว เรื่องสั้นที่พบเจอ ในบทเรียน	การยกตัวอย่างให้เห็นภาพชัดเจน เข้าใจง่าย เชื่อมโยงความซื่อสัตย์ สู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันผ่าน เรื่องเล่า การแสดงบทบาทสมมุติ ข่าว สถานการณ์ เกม คลิปต่างๆ รวมทั้งคำพูดของอาจารย์เป็นการ กระตุ้น และให้กำลังใจให้นักเรียน ในการทำความดี

ขณะเดียวกันทางฝ่ายกิจการนักเรียนมีการอบรมเรื่อง ความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียน พร้อมยกตัวอย่างและประกาศหน้าเสาธงให้กับนักเรียนเป็นประจำ ซึ่งหากนักเรียนทำผิดจะมีการเชิญผู้ปกครองมาพบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น อีกทั้งมีการจัดโครงการเสริมสร้างคุณลักษณะ จิตอาสา และค่านิยมหลักของคนไทย ทั้งนี้หากนักเรียนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม จะมีการเรียกอบรมรายบุคคล ตลอดจนเรียกผู้ปกครองมาพบเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และถูกต้องเหมาะสม

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทางสถานศึกษาทั้ง 4 แห่ง ไม่มีหลักสูตรที่ส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์โดยเฉพาะ แต่ทางสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมและปลูกฝังความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนโดยการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้นักเรียน ส่งเสริมอาจารย์ให้สอน เสริมสร้างนักเรียนให้เกิดความตระหนัก และเข้าใจถึงความซื่อสัตย์ ตลอดจนจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนในด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีการนิมนต์พระจากวัดต่างๆ มาเทศน์ให้ข้อคิดกับนักเรียน มีการอบรมจากหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียน และมีการประกาศชื่นชมยินดีหน้าเสาธง เมื่อพบนักเรียนทำความดีด้านความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักในการทำ ความดี มีความซื่อสัตย์ รวมทั้งทางสถานศึกษาซึ่งนำโดยผู้อำนวยการโรงเรียนได้กระตุ้นและส่งเสริมให้อาจารย์ ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว ปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ให้กับบุคลากร ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรม และการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนผ่านรายวิชาต่างๆ ผ่านกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นผ่านกฎระเบียบข้อปฏิบัติของโรงเรียน ผ่านการประเมินงาน

ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์และปรัชญาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงวัยที่เหมาะสมของผู้เรียน ตลอดจนมีคณะกรรมการนักเรียนจะบันทึกข้อมูลการทำ ความดีไว้เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาส่งเสริมความซื่อสัตย์อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนตลอดจนให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในสังคมได้

อภิปรายผล (Discussions)

จากผลการวิจัยสามารถแบ่งประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัยไว้ 2 ประเด็น คือ 1) พฤติกรรมบ่งชี้ความซื่อสัตย์ และ 2) แนวทางการสอนความซื่อสัตย์ตามช่วงวัยของผู้เรียน

จากการวิจัยในประเด็นพฤติกรรมบ่งชี้ความซื่อสัตย์พบว่า อาจารย์ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีทัศนคติด้านพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์ 6 พฤติกรรม ได้แก่ 1) ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวต่อความผิด 2) พูดความจริง ไม่พูดเท็จ 3) ปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนเองตั้งใจ 4) ไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้อง ไม่คดโกง และหลอกลวงผู้อื่น 5) ไม่ถือเอาของบุคคลอื่นหรือผลงานผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และ 6) รักษาคำพูดต่อผู้อื่น โดยพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์ข้อ 1-3 จัดเป็นความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์ข้อ 4-6 จัดเป็นความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์ทั้ง 6 พฤติกรรมนี้ สอดคล้องกับการศึกษา สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ที่ได้จากคตินิยม และความหมายของความซื่อสัตย์ไว้แตกต่างกันของ Ministry of Education (2010); Bunchongkien (1982); Department of Academic Affairs, Ministry of Education (1982); Chichang (1993); Bunsawang (2000); Sithongwatthana (2006); Ministry of Education (2008); Rose-Ackerman

(2011); Khalil (2004); Carr (2014)

จากความตระหนักของผู้บริหาร และอาจารย์ของโรงเรียน สังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีต่อเรื่องความซื่อสัตย์ จึงมีนโยบายส่งเสริม ปลุกฝังความซื่อสัตย์ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนของโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบไปด้วย 1) เสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้นักเรียน 2) กระตุ้นเตือนและส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญ และถือเป็นหน้าที่ในการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตให้นักเรียน 3) พัฒนาและส่งเสริมให้อาจารย์จัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดทัศนคติค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต 4) จัดกิจกรรมเสริมที่จะมีผลต่อการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนักเรียน 5) มีมาตรการและวิธีการป้องปรามต่างๆ เพื่อมิให้เกิดการประพฤติมิชอบขึ้นในสถานศึกษา และ 6) มีการอบรมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียน ซึ่งทั้ง 6 ข้อนี้ คือ วิธีการปลุกฝังความซื่อสัตย์และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ที่สอดคล้องกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (Office of the National Anti-Corruption Commission, 2003) ขณะเดียวกันผู้อำนวยการโรงเรียนได้กระตุ้น และส่งเสริมให้อาจารย์ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ โดยการส่งเสริมให้สถานศึกษาอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว และปลุกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ให้กับบุคลากร ตลอดจนส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์ ซึ่งหลักการดำเนินงานนี้มีความสอดคล้องกับหลักการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (Office of the National Anti-Corruption Commission, 2003) ทั้งนี้สาเหตุสำคัญที่อาจารย์ผู้บริหารและอาจารย์ประจำชั้นให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ เพราะความซื่อสัตย์ถือเป็นหนึ่งในคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งถูกจัดอยู่ในจริยธรรมของยุทธศาสตร์ที่ 5 ของแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2560-2579 (Office of the Education Council, 2017) และคุณลักษณะสำคัญที่ผู้เรียนพึงมี 7 ประการ ในหัวข้อคุณธรรมของการปฏิรูปการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

จากผลการวิจัยในประเด็นวิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ตามช่วงวัยของผู้เรียน พบว่า โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีวิธีการอบรมบ่มเพาะความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาด้วยการอบรมผ่านอาจารย์ประจำชั้นในคาบโฮมรูม ก่อนกลับบ้าน และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นเป็นหลัก นอกจากนั้นอาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ จะมีการสอนเรื่องความซื่อสัตย์สอดแทรกผ่านรายวิชาที่ตนสอน ขณะเดียวกันฝ่ายกิจการนักเรียนจะให้การอบรมนักเรียนเรื่อง

ความซื่อสัตย์ ตลอดจนกล่าวชื่นชม ยกย่องถึงคนที่มีความซื่อสัตย์หลังเคารพธงชาติเสร็จ เพื่อให้นักเรียนคนอื่นดูเป็นแบบอย่าง และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียนที่ทำความดีตลอดปีการศึกษาควบคู่กันไป ทั้งนี้จะมีการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบถึงพฤติกรรมปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ของนักเรียนรายบุคคล เพื่อร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน และบ้านในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และสามารถแก้ปัญหาได้ทันเวลา

นอกจากวิธีการสอนข้างต้น อาจารย์ประจำชั้นได้เสนอวิธีการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรมข้างต้น ซึ่งจะทำให้นักเรียนเข้าใจ และตระหนักถึงความซื่อสัตย์มากขึ้น กล่าวคือ ให้นักเรียนออกมาเล่าเหตุการณ์ของตนเองที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ครูนำข่าว เหตุการณ์ นิทาน บทความ สถานการณ์ต่างๆ มาเล่าให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนวิเคราะห์ สิ่งที่ติ ไม่ดี วิธีการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนสม่ำเสมอ ครูเชื่อมั่น และมั่นใจในนักเรียนของตนเอง และให้นักเรียนค้นคว้าบุคคลตัวอย่างที่มีความซื่อสัตย์มาแบ่งปันให้กับเพื่อนๆ ฟังในช่วงเวลาโฮมรูมหรือคาบแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีอัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura, 1986) นักจิตวิทยาร่วมสมัยของมหาวิทยาลัยแอสตันด์ฟอร์ดที่ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากพฤติกรรมบุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคล กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งทฤษฎีนี้บุคคลจะเกิดการเรียนรู้โดยผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบ (Learning Through Modeling) อย่างต่อเนื่องตาม 4 กระบวนการที่สำคัญ คือ 1) กระบวนการดึงดูดความสนใจ ที่เด็กจะสังเกตตัวแบบที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมไม่ซับซ้อน ง่ายต่อ การเลียนแบบ และเกิดการเรียนรู้ 2) กระบวนการคงไว้ ที่บันทึกหรือเก็บเป็นความจำจากพฤติกรรมที่เด็กได้เห็นหรือได้ยิน โดยเด็กจะดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบออกมาใช้ตามโอกาสที่เหมาะสม ซึ่งเด็กที่มีอายุมากกว่าจะเรียนรู้ เลียนแบบในลักษณะจากบุคคลต่างๆ ได้มากกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า แล้วเก็บเป็นประสบการณ์ เทคนิคและสัญลักษณ์ต่างๆ มาใช้เมื่อตนเองต้องการ 3) กระบวนการแสดงออก คือ การแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำที่เคลื่อนไหว อาจต้องทดลองทำหลายครั้งเพื่อให้ได้ลักษณะพฤติกรรมตามที่ตนต้องการ โดยเด็กจะได้รับผลจากการกระทำของตนเองอันก่อให้เกิดประสบการณ์ที่จะพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 4) กระบวนการจูงใจ คือ กระบวนการเสริมแรงให้กับเด็กเพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง โดยส่วนมากเด็กจะเกิดการเรียนรู้โดยการเลียนแบบจากบุคคลที่มีชื่อเสียง และจะเลียนแบบตัวแบบที่เป็นเพศเดียวกัน จึงสามารถกล่าวได้ว่าแนวคิดของแบนดูราจะเน้นพฤติกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามหลักการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม โดยใช้การ

สังเกตตัวแบบหรือการเลียนแบบจากบุคคลต่างๆ ที่เด็กพบเจอ เพื่อให้เด็กเก็บสะสมพฤติกรรมเหล่านี้ไว้เป็นประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่า โดยปกติการสอนของอาจารย์ส่วนมากจะเป็นการบรรยาย ซึ่งย่อมส่งผลต่อความเข้าใจถึงความหมายของความซื่อสัตย์ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการบรรยายส่งผลให้นักเรียนส่วนมากรู้สึกเบื่อขาดแรงจูงใจในการตั้งใจฟังต่อ ดังนั้นนักเรียนในแต่ละช่วงชั้นจึงเสนอให้อาจารย์เปลี่ยนรูปแบบการสอนให้มีความทันสมัย น่าสนใจมากขึ้น ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีการเสริมแรงบวกด้วยคำพูดเพื่อเป็นกำลังใจอย่างประจำสม่ำเสมอในการให้นักเรียนตระหนักและมีความซื่อสัตย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 (วัยเด็กตอนกลาง) อยากให้อาจารย์ผู้สอนสอนความซื่อสัตย์โดยการเล่านิทาน การแสดงละคร และมีการยกตัวอย่างที่ทำให้เห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 (วัยเด็กตอนปลาย) อยากให้อาจารย์ผู้สอนสอนความซื่อสัตย์โดยการเล่านิทาน การแสดงละคร เพื่อความสนุกสนาน ให้มีการยกตัวอย่าง และสร้างสถานการณ์จำลองที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้นและอยากให้สอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจที่คงทน ในส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 (วัยรุ่นตอนต้น) อยากให้อาจารย์ผู้สอนสอนความซื่อสัตย์โดยการยกตัวอย่างที่เห็นภาพชัดเจน เข้าใจง่าย เชื่อมโยงความซื่อสัตย์สู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันผ่านเรื่องเล่า การแสดงบทบาทสมมติ ข่าว สถานการณ์ เกม คลิปต่างๆ รวมทั้งคำพูดของอาจารย์เป็นการกระตุ้นและให้กำลังใจให้นักเรียนในการทำความดี

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนในวัยเด็กตอนกลางจะเข้าใจถึงความซื่อสัตย์ในแง่ของรูปธรรมเป็นส่วนมาก กล่าวคือ ต้องเป็นพฤติกรรมที่จับต้องได้ เห็นชัดเจน ติความได้ชัดเจนว่า ซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์ ตลอดจนความซื่อสัตย์ที่นักเรียนเข้าใจ และสามารถบอกเป็นการกระทำได้นั้น จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และใกล้ตัวนักเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งเมื่อเด็กเริ่มโตขึ้นเข้าสู่วัยเด็กตอนปลายและวัยรุ่นตอนต้น เด็กจะมีพฤติกรรมที่ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น จึงเข้าใจถึงความซื่อสัตย์ในแง่ของนามธรรมหรือด้านความคิด จิตสำนึก เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ สามารถคิดเชื่อมโยงได้ว่าการกระทำ 1 สามารถบ่งบอกถึงคุณธรรมได้หลายด้าน ไม่จำเป็นที่จะต้องเห็นชัดเจนเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น รวมทั้งสามารถคิดต่อยอดถึงความตระหนักของความซื่อสัตย์ที่ตนมี ในการนำไปใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนนำความซื่อสัตย์มาเป็นข้อคิดในการใช้ชีวิตประจำวันว่าการกระทำใดควรทำ และการกระทำใดไม่ควรทำได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ของเพียเจต์ (Piaget, 1932) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการปรับตัว และการสร้างสมดุลระหว่างสติปัญญากับสภาวะแวดล้อมที่จะทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ พัฒนาการของมนุษย์มีความต่อเนื่องและเจริญขึ้นตามวุฒิภาวะ และพัฒนาการของมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาทางสติปัญญาของบุคคลนั้น โดยพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กจะอยู่ในลักษณะผิดว่ากันไปตามสิ่งที่สังเกตเห็นได้ โดยมีได้คำนึงถึงเจตนาของผู้กระทำที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการใช้ภาษา และความคิดของเด็กมีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) ทำให้ไม่สามารถมองเห็นหลายๆ สิ่งได้ในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้เมื่อเด็กโตขึ้นอายุประมาณ 11-12 ปี พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยนี้จะมีการเชื่อมโยงหาเหตุผล เด็กจะคำนึงถึงเจตนาของผู้ทำมากกว่าสิ่งที่สังเกตได้เฉพาะหน้า เนื่องจากเด็กวัยนี้สามารถมองเห็นหลายๆ สิ่งได้ในเวลาเดียวกัน เด็กโตจึงสามารถเข้าใจถึงเจตนาของผู้อื่น และสามารถยืดหยุ่นเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่ได้โดยตระหนักว่า กฎเกณฑ์เป็นเพียงข้อตกลงระหว่างบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์เท่านั้น นอกจากนี้ยังสามารถนำกฎเกณฑ์ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

■ ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. การสอนความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-2 หรือวัยเด็กตอนกลาง ควรมีวิธีการสอนที่ทำให้เด็กเข้าใจอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดใช้ในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนควรออกแบบวิธีการสอนที่สนุกสนาน สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้นานมากยิ่งขึ้น มีเช่นนั้นผู้เรียนจะขาดความสนใจทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่
2. การสอนความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3-4 หรือวัยเด็กตอนปลาย ควรมีการสอนสืบเนื่องจากวัยเด็กตอนต้น เพื่อให้เกิดความรู้ที่ต่อเนื่องและคงทน รวมทั้งครูผู้สอนควรมีการยกตัวอย่างที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อให้เด็กสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งควรคิดรูปแบบ วิธีการสอนที่มีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้นด้วย
3. การสอนความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5-6 หรือวัยรุ่นตอนต้น ควรมีการสอนผ่านการยกตัวอย่างที่เห็นภาพชัดเจน เข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเชื่อมโยงความซื่อสัตย์สู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันผ่านเรื่องเล่า การแสดงบทบาทสมมติ ข่าว สถานการณ์ เกม คลิปต่างๆ นอกจากนี้ อาจารย์ควรเลือกใช้คำพูดทางบวกในการกระตุ้น และให้กำลังใจให้นักเรียนทำความดี ตลอดจนคิดต่อยอดสร้างสรรค์ในเรื่องต่างๆ ด้วย
4. การสอนความซื่อสัตย์ให้นักเรียนทุกช่วงวัย ควรได้รับความร่วมมือจากทางผู้ปกครองด้วยเช่นกัน เพราะการปลูกฝังคุณธรรม ต้องใช้ระยะเวลาในการสั่งสม การสังเกตจากแบบอย่างและการดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

5. การแสดงออกทางอารมณ์ด้วยคำพูด ท่าทาง และ
สายตาของครู ตลอดจนการลงโทษ การทำหนิด้วยอารมณ์ และ
การตัดโอกาสทางสังคม เมื่อนักเรียนสารภาพผิดหรือจับได้ว่า
นักเรียนทำผิด ควรแสดงออกด้วยความระมัดระวัง เพราะส่งผล
ต่อการตัดสินใจของนักเรียนในครั้งต่อไปว่าจะหลีกเลี่ยงความจริง
หรือจะยอมรับความจริง

■ เอกสารอ้างอิง (References)

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bunchongkien, T. (1982). *An experimentation on teaching honesty to children at different stages of cognitive development through group dynamics* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok.
- Bunsawang, J. (2000). *A study of Prathom Suksa V students honesty through folktales and lullabies used in teaching Thai* (Master's thesis). Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi.
- Carr, D. (2014). The human and educational significance of honesty as an Epistemic and Moral Virtue. *Educational Theory*, 64(1), 1-14.
- Chichang, W. (1993). *A comparison between role playing with and without scripts against honesty of Matthayom Suksa 1 students at Ban Pranwibul Wittaya School, Srisaket* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok.
- Department of Academic Affairs, Ministry of Education. (1982). *Kānsuksā kēn pakati khōng radap phatthanākān thāng chāriyatham lāe 'ongprakōp thī mī phon tō kānphatthanā kān thāng thāng chāriyatham* [A study of norms of ethical development level and its constituents affecting ethical development]. Bangkok: Kansatsana Printing.
- Erikson, E. H. (1963). *Childhood and society*. New York: Norton.
- Freud, S. (1964). *Group psychology and the analysis of the Ego Sigmund Freud*. New York: Bantam Books.
- Kajonrunsilp, S. (2007, March 18). *Rūang yai ! dek mai sūsat* [Important event! The child is dishonest.]. Retrieved from http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=16911&Key=news_research
- Khalil, E. L. (2004). What is altruism?. *Journal of Economic Psychology*, 25(1), 97-123.
- Khootrakun, S. (1990). *Chittawithayā kānsuksā* [Educational Psychology]. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Kohlberg, L. (1964). *Development of moral character and moral ideology*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Ministry of Education. (2008). *Laksūt kānsuksā naphūn thān Phutthasakkarāt 2008* [Basic Education Curriculum, Buddhist Era 2008]. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao.
- Ministry of Education. (2010). *Laksūt kānsuksā naphūn thān Phutthasakkarāt 2008* [Basic Education Curriculum, Buddhist Era 2008]. Bangkok: The agricultural Co-operative Federation of Thailand., LTD Printing.
- Mitraawong, B. (2003). *Moral and ethical development of integrity of class students Mathayom 3, Khwao Rai Suksa School Kosum Phisai District Maha Sarakham Province* (Master's thesis). Mahasarakham University, Mahasarakham.
- NIDA Poll. (2016, August 29). *Sathānākān khunnatham khōng sangkhom Thai* [The moral situation of Thai society]. Retrieved from <http://www.nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=427>
- Nimthongkham, K. (1999). *Variables related to honesty among junior high school students Saint Joseph Convent School Bangkok* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok.
- Office of the Education Council. (2017). *Phānkān suksā hāng chāt Phō. Sō. sōngphanhārōihoksip-sōngphanhārōichetsipkào* [Thailand Education Scheme in Brief Buddhist Era 2017-2036]. Bangkok: Prigwhan Graphic Printing.
- Office of the National Anti-Corruption Commission. (2003, February 3). *Kān sōmsāng 'udomkān khwām sūsat sūtcharit hai kē yaowachon nai sathān suksā* [Strengthening the ideal of honesty for youth in educational institutions]. Retrieved from <http://www.moe.go.th/honest/>
- Piaget, J. (1932). *The moral judgment of the child*. London: Routledge Kegan Raul.
- Rose-Ackerman. (2011). *International handbook on the economics of corruption, vol I*. MA: Edward Elgar.
- Sithongwatthana, S. (2006). *Handbook for developing honesty for students in primary 4-6* (Master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok.
- Watanachai, K. (2014). *Rkhunnatham chūai kan sāng khondī hai bānmūang* [Moral school help equipping good people for society]. Bangkok: Thanathat Printing.